

ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ

НАУКОВИЙ ЖУРНАЛ

ЛЬВІВСЬКИЙ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ЧАСОПИС

№ 9 2021

Видавничий дім
«Гельветика»
2021

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Бабелюк О. А., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов та перекладознавства, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Члени редколегії:

Александрук І. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов хіміко-фізичних факультетів, Інститут філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка
Андрейчук Н. І., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри перекладознавства і контрастивної лінгвістики імені Григорія Кочура, Львівський національний університет імені Івана Франка

Архангельська А. М., доктор філологічних наук, професор кафедри славистики Університету імені Ф. Палацького в Оломоуці (Оломоуц, Чеська Республіка)

Бистров Я. В., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської філології, Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника

Бігунова Н. О., доктор філологічних наук, професор кафедри теоретичної та прикладної фонетики англійської мови, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Бялик В. Д., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри комунікативної лінгвістики та перекладу, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Вікторія Альберт (Viktória Albert), доктор філософії (лінгвістика), професор, кафедра англійської мови та літератури, Університет прикладних наук імені Яноша Кодолані (Будапешт, Угорщина)
Гайдук С. Є., кандидат філологічних наук, доцент, ад'юнкт, Природничо-гуманітарний університет в м. Седльце (Седльце, Польща)

Дідух Л. І., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри іноземних мов та перекладознавства, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Іванченко М. Ю., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов та перекладознавства, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Калита А. А., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри теорії, практики та перекладу французької мови, Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»

Козлова Т. О., доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри англійської філології, Запорізький національний університет **Колегаєва**

І. М., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри лексикології і стилістики англійської мови, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова

Коляса О. В., кандидат філологічних наук, доцент кафедри германських мов і перекладознавства, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Марчишина А. А., доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри англійської мови Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Кам'янець-Подільський

Мацевко-Бекерська Л. В., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри світової літератури, Львівський національний університет

Мелько Х. Б., кандидат філологічних наук, доцент кафедри англійської і німецької філології та перекладу імені професора І. В. Корунця, Київський національний лінгвістичний університет
Морозова О. І., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри англійської філології, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Осовська І. М., доктор філологічних наук, професор, декан факультету іноземних мов, Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Пальчевська О. С., кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов та перекладознавства, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

Петлюченко Н. В., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри мовної підготовки, Одеський державний університет внутрішніх справ

Приходько Г. І., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри англійської філології, факультет іноземної філології, Запорізький національний університет

Приходченко О. О., кандидат філологічних наук, доцент кафедри іноземних мов професійного спрямування, Запорізький національний університет

Самохіна В. О., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри англійської філології, Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна

Смаглій В. М., кандидат філологічних наук, доцент, завідувач кафедри «Філологія», Одеський національний морський університет

Строченко Л. В., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри лексикології і стилістики англійської мови, Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Тищенко О. В., доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри іноземних мов та

перекладознавства, Львівський державний університет безпеки життєдіяльності
Яхонтова Т. В., доктор філологічних наук, доцент, доцент кафедри іноземних мов для природничих факультетів, Львівський національний університет імені Івана Франка

Науковий журнал «Львівський філологічний часопис» включено до переліку наукових фахових видань (категорія Б), в яких можуть публікуватися результати дисертаційних робіт на здобуття наукових ступенів доктора і кандидата наук зі спеціальності 035. Філологія відповідно до Наказу МОН України від 02.07.2020 № 886 (додаток 4).

**Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет за рішенням вченої ради
Львівського державного університету безпеки життєдіяльності
(протокол № 9 від 02.06.2021 р.)**

*Журнал включено до міжнародної наукометричної бази
Index Copernicus International (Республіка Польща)*

*Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення
StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.*

Сайт видання: www.philologyjournal.lviv.ua

ISSN 2663-340X (Print)
ISSN 2663-3418 (Online)

© Львівський державний університет безпеки життєдіяльності, 2021

УДК 811. 111

DOI <https://doi.org/10.32447/2663-340X-2021-9.3>

ІМЕННИКИ, ЩО ПОЗНАЧАЮТЬ ЕМОЦІЇ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ

Бобер Наталія Миколаївна

кандидат філологічних наук,

старший викладач кафедри германської філології

Київського університету імені Бориса Грінченка

вул. Бульварно - Кудрявська, 18/2, Київ, Україна

У статті висвітлено особливості іменників, що позначають емоції в англійській мові. Обґрунтовано актуальність дослідження виходячи з важливості позначення емоцій у мовленні, сформульовано об'єкт, предмет та мету дослідження. Звернуто увагу на недостатню чіткість в розумінні поняття «емоції», на відсутність єдності в класифікації емоцій. Зазначено, що деякі емоції трактуються одночасно як стани або поведінкові реакції, і на цій підставі науковці іноді виключають їх з переліку емоцій. Такий підхід визнано надлишковим та таким, що не відповідає цілям лінгвістичних досліджень. Проаналізовано основні класифікації іменників англійської мови, які позначають емоції, та акцентовано увагу на відсутності єдиної позиції серед науковців щодо цих класифікацій. Визначено, до яких груп належать іменники, що позначають емоції в англійській мові. Проаналізовано, які способи словотвору є найбільш продуктивними для іменників, що позначають емоції в англійській мові. Звернуто увагу на те, що найбільш продуктивним є афіксальний спосіб словотворення, причому суфіксальний спосіб превалює над префіксальним. Досліджено іменники, утворені за допомогою різних суфіксів, наголошено на тому, що даний спосіб словотворення є найбільш поширеним в англійській мові в цілому. Виявлено, що з-поміж іменників, які позначають емоції в англійській мові, переважна більшість є індикативними, оскільки називання емоції не передбачає опису емоційного стану, переживань та ставлення мовця. Разом із тим, виявлено, що частина іменників, що позначають емоції, зберігає емотивність, яка в даному дослідженні розглядається як емоційна забарвленість, емоційна насиченість, що передає передусім переживання мовця, його емоційний стан та ставлення до описуваних подій та явищ. Зберігання емотивності пов'язано з тим, що відповідні лексичні одиниці порівняно нещодавно почали використовуватись для позначення емоції, а до того використовувались переважно для їх опису. Підкреслено, що значну групу серед таких іменників складають складні іменники, часткове збереження емотивності є їх характерною ознакою.

Ключові слова: емоції, іменники, індикативні іменники, абстрактні іменники, емотивність.

Постановка проблеми в загальному вигляді та обґрунтування її актуальності. Вираження емоцій посідає особливе місце в мовленнєвому дискурсі. Під час усного мовлення, а також в художній літературі та в багатьох інших випадках вираження емоцій відіграє не меншу, а іноді більшу роль, ніж викладення певних фактів, які пов'язані з цими емоціями. Нерідко весь зміст повідомлення зводиться до вираження емоцій, а інформативна його частина лише розкриває обставини, за яких мовцем оволоділи саме такі емоції. Розкриття емоційного стану є однією з важливих функцій мови. Це обумовлює актуальність даної розвідки.

В англійській мові, як і в будь-якій мові, репрезентація емоцій здійснюється трьома способами:

- 1) лексика, що називає емоції;
- 2) лексика, що описує емоції;
- 3) лексика, що виражає емоції.

При цьому найбільш емоційно забарвленою є лексика, що описує та виражає емоції, а лексика, що називає емоції, більш нейтральна. І все ж має велике значення не лише

відзначення того, яку саме емоцію відчуває мовець, але й відображення її міри вираження, відтінків та особливостей. Тому існує багато синонімів, які позначають одну й ту саму емоцію.

Метою статті є дослідження особливостей іменників, що позначають емоції в англійській мові, визначення лексично-семантичних полів іменників, проаналізувати найбільш продуктивні способи утворення іменників, що позначають емоції, в англійській мові.

Об'єктом дослідження є емоції та емоційні стани, які потребують вираження. **Предметом** дослідження є іменники в англійській мові, які позначають емоції.

Особливості вираження емоцій в мові були предметом дослідження зарубіжних та вітчизняних мовознавців, серед яких: Ю. Апресян, Ш. Баллі, Є. Бедфорд, О. Вольф, Є. Галкіна-Федорук, В. Телія, В. Шаховський.

Методи та методики дослідження. У дослідженні використовувалися такі лінгвістичні методи: 1) асоціативний експеримент – демонстрація зв'язку між окремими лексемами та

емоціями; 2) описовий метод, який допоміг здійснити систематизацію концептів та підходів до визначення понять «емоції» та «іменники, що позначають емоції»; 3) методи дефініційного та етимологічного аналізу було використано для виявлення особливостей іменників, що позначають емоції в англійській мові; 4) метод кількісних підрахунків та елементи статистичного аналізу сприяли опрацюванню зібраного емпіричного матеріалу.

У дослідженні також було застосовано загально наукові (аналіз, синтез, індукція, дедукція, узагальнення) методи. За допомогою методів індукції, дедукції та спостереження було здійснено аналіз іменників, що позначають емоції, а також сформульовано основні результати дослідження.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Дослідження вираження емоцій доцільно розпочати з визначення переліку емоцій. Однак лексикографи досі не мають єдиної думки щодо переліку емоційних номінацій через цілком зрозумілі причини: емоцій багато, а жорсткої, закінченої їх класифікації не існує (причому не існує навіть у психології, не кажучи вже про лінгвістику). У сучасній лінгвокультурології використовується положення про універсальність базових емоцій, їх інтегральний характер. Проте в лінгвістиці емоцій, на жаль, немає адекватного визначення поняття «емоція». Існує декілька його дефініцій.

У психологічному аспекті емоції розуміють як комплексний феномен на позначення групи процесів: емоційних реакцій (поведінки), емоційних станів (переживань), емоційних ситуацій, які спричиняються соціальними або психологічними подіями й виникають внаслідок інтеграції когнітивних і фізіологічних процесів, що впливають на поведінку людини [5, с. 34].

Російський учений В. Шаховський вважає, що емоції – це різновид людських пристрастей, які пронизують усі сфери життя людини й зафіксовані на всіх рівнях мови [7, с. 21]. Американський психолог К. Ізард розглядає емоції як основну мотиваційну систему організму [3, с. 55]. На його думку, «емоція – це те, що мотивує, організовує й скеровує сприйняття, мислення й дії» [3, с. 57]. Не можна не відзначити, що дані визначення дещо неконкретні.

У лінгвістиці емоцій існують різні погляди на їх класифікацію. К. Ізард виокремлює такі емоції, як щастя, подив, сум (смуток), відраза, гнів, страх [3, с. 33]. Більшість науковців поділяє емоції на позитивні та негативні [3, с. 34]. Згідно з цим принципом, Е. Л. Пушикян [6, с. 207] пропонує класифікацію емоцій за критерієм модальності переживання:

1) позитивні емоції – радість, ніжність, схвалення;

2) негативні – відчай, образа, гнів, страх, обурення, докір, сором, смуток, погроза, підозра, зневага;

3) здивування, іронія.

Тобто, на думку Е. Л. Пушикяна, лише здивування та іронія можуть виражати як позитивні, так і негативні риси, тобто мати нейтральне забарвлення.

Проаналізувавши різноманітні класифікації емоцій, можна зробити висновок, що жодна з них повністю не відображає усієї палітри позитивних емоцій. Так, диференційна класифікація К. Ізарда включає лише три позитивні фундаментальні емоції: радість, інтерес та подив. Сором і провина можуть мати позитивне значення лише у певній ситуації, проте в більшості людей вони асоціюються із неприємними відчуттями. Інші п'ять фундаментальних емоцій, за К. Ізардом, є суто негативними: гнів, страх, відраза, горе, зневага.

Існують деякі поняття, віднесення яких до емоцій є дискусійним. Так, наприклад, страх трактується як стан, як реакція і як емоція. Деякі дослідники вважають страх станом, який здатен викликати емоції. Відповідно до такої точки зору, стан страху є досить типовим для людини, особливо в екстремальних видах діяльності й за наявності несприятливих умов і незнайомої ситуації. У людини, що відчуває страх, різко знижується уважність – вона загострюється на об'єкті чи ситуації, що сигналізують про загрозу. Інтенсивний страх створює особливий ефект «тунельного сприйняття», істотно обмежуючи мислення і свободу вибору усієї поведінки людини. Стан страху полонить людину і від того якоїсь миті вона втрачає самовладання. Залежно від характеру загрози, енергетичної інтенсивності та специфіки переживання, страх може варіюватися за ступенем вираження і мати такі форми вияву: острах, боязкість, тривожність, переляк, побоювання, розгубленість, жах, панічний стан [5, с. 66]. Саме останні поняття деякі дослідники й відносять до емоцій. Але, дослідивши дане питання в психологічній площині, ми не можемо погодитись з такою точкою зору. Адже, якщо проаналізувати ті поняття, які, відповідно до аналізованої точки зору, відносять до емоцій, можемо виявити, що вони так само, як і власне страх, характеризуються як стани або поведінкові реакції.

Таким чином, вважаємо доцільним уникнути надлишкових сутностей та для цілей даної розвідки та аналогічних досліджень

розглядати страх як емоцію. З-поміж іменників сучасної англійської мови на позначення поняття «страх» можна виокремити: *alarm, consternation, dismay, dread, fear, fright, horror, panic, scare, terror, trepidation*.

У концепції В. Шаховського про категоризацію емоцій у лексико-семантичній системі мови йдеться про різновиди емотивів – афективи й конотативи. Під афективом він розуміє слово, значення якого є єдиним способом вербалізації емоції, без її найменування (вигуки, вигукові слова, лайлива, пестлива, нецензурна лексика). Конотатив В. Шаховський визначає через семантичну структуру слова й апелює до його емотивно забарвленої семи, або семиемотивно-суб'єктивної оцінки [7, с. 25]. Змістовий аспект емотиву характеризується різною логікою: афектив тяжіє до особливої емоційної логіки, під час якої знижується ступінь самовладання, а конотатив – до логіки розуму, що висуває принципово нові ідеї, дає можливість вийти за межі відомого, забезпечує прогрес наукового пізнання. Над питанням правомірності зарахування емотивів-номінативів на позначення конкретних емоційних переживань, сема емотивності яких входить до предметно-логічного значення слова, дискутують мовознавці: І. Арнольд, А. Бабкіна, О. Вайгла, К. Тимофєєв, Д. Шмельова, В. Шаховський та інші. Дослідники виключають із емотивної лексики слова-номінації емоцій, зауважуючи, що одиниці, які позначають конкретні почуття, емоції та настрої, жодного відношення до емоційної лексики не мають. В. Шаховський, детермінуючи емотивність як лексичну категорію, власне емотивною називає лише лексику, яка призначена для мовного вираження емоцій [7, с. 145]. Лексика на позначення емоцій не є емотивною, вона – індикативна, логіко-предметна. Вербалізована емоція є логічною думкою про безпосередню перцепцію [7, с. 93-94]. В даній розвідці ми послуговуємося саме таким розумінням емотивності, відкидаючи точку зору, відповідно до якої емотивними вважаються також лексичні одиниці, які позначають емоції (такої точки зору дотримується, наприклад, О. С. Сарбаш), оскільки за такого розуміння поняття емотивності розмивається, а емотиви потребують додаткової класифікації в залежності від міри емоційної насиченості, а це видається надлишковим.

Таким чином, можна стверджувати, що вираження емоцій в мовленні відбувається не лише за рахунок емотивів, але й за рахунок індикативів. При цьому іменники, що позначають емоції, належать саме до індикативів. Крім того,

іменники, що позначають емоції, належать до абстрактних іменників.

Як правило, іменники цієї категорії класифікують в залежності від того, яку саме емоцію вони позначають. Наприклад, можна розділити їх на такі групи в залежності від означуваної емоції:

1) іменники, що позначають задоволення: *contentment, fulfilment, satisfaction, serenity, tranquillity*;

2) іменники, що позначають вдячність: *appreciation, gratitude, indebtedness, thankfulness*;

3) іменники, що позначають цікавість: *curiosity, fascination, inquisitiveness, interest*;

4) іменники, що позначають радість: *bliss, delectation, delight, ecstasy, elation, euphoria, exhilaration, felicity, gaiety, happiness, hilarity, joy, pleasure, rapture, relish*;

5) іменники, що позначають любов: *adoration, affection, devotion, love, passion*;

6) іменники, що позначають гордість: *dignity, pride, self-esteem, self-respect*;

7) іменники, що позначають здивування: *amazement, astonishment, awe, bemusement, bewilderment, surprise, wonder, wonderment* [4, с. 131].

Такий підхід до класифікації має важливе практичне значення, оскільки полегшує дослідження лексично-семантичних полів, адже вони об'єднують слова за їх семантикою. Так, лексично-семантичне поле іменника **joy** складатиметься з таких іменників: *ecstasy, exultation, gladness, glee, jubilation, rejoicing, triumph, joyfulness, joyousness, happiness, beatitude, bliss, felicity, blessedness*; лексично-семантичне поле іменника **merriment** можна окреслити за допомогою іменників *cheerfulness, exhilaration, festivity, fun, gaiety, hilarity, jocundity, jollity, joviality, lightheartedness, liveliness, mirth, vivacity* [1].

Досліджуючи питання словотвору іменників, що позначають емоції, Н. Григоренко підкреслює, що англійська мова насичена як словами іншомовного походження, так і запозиченими засобами деривації – вони історично асимілювалися в мові й розглядаються як продуктивне знаряддя словотвору, у той час як чимало іншомовних назв емоційних явищ вважаються непохідними, хоча мають складну морфемну будову в мові походження, наприклад, *dismal, melancholy* 'сум'; *surprise* 'подив'; *balance, comfort, harmony* 'спокій'; *concern* 'турбота'; *despair* 'відчай'; *respect* 'повага'; *disgust, odium* 'огида'; *distress* 'горе'; *phobia; enthusiasm; nirvana; angst* 'страх'. У давньоан-

гліський період відокремлення граматичних морфем дієслів призвело до збігу їхніх форм з іменниковими: *love, shame, fear, hope, worry, hate, fret, dread, care*; асимільовані французькі запозичені дієслово та іменник поступово співпали за формою: *doubt, trouble, solace, comfort, concern* [2, с. 289].

Взагалі походження іменника, що позначає емоцію, від дієслова є доволі поширеним явищем в англійській мові. Немало таких іменників утворилося за допомогою суфіксів: *resentment* ‘образа, обурення’, *fascination* ‘захоплення, зачарованість’. Варто зазначити, що суфіксальний спосіб словотворення належить до найдавніших та найпродуктивніших в різних мовах, зокрема і в англійській. Одним із найпоширенішим суфіксів, присутніх в іменниках, що позначають емоції, є давньоанглійський суфікс *-ness*. Утворені за його допомогою іменники Н. Григоренко класифікує на групи в залежності від того, що вони позначають [1, с. 290]:

а) почуття – *happiness, blessedness* ‘щастя’, *homesickness* ‘ностальгія’, *hopelessness* ‘безнадія’, *weariness* ‘нудьга’;

б) емоційну якість людини (яка, контекстуально отримуючи характер ситуативної чи постійної, стає тимчасовим станом або емоційною рисою характеру) – *curiousness* ‘цікавість’, *sheepishness* ‘боязкість’, *kindness* ‘доброта’, *merriness* ‘веселість’, *resentfulness* ‘ображеність/образливість’;

в) активно набутий емоційний стан – *contentedness* ‘задоволеність’, *devotedness* ‘захопленість’;

г) пасивно набутий емоційний стан – *confusedness, disconcertedness* ‘спантеличення’, *vexedness* ‘роздратованість’, *dejectedness* ‘пригніченість’.

До інших поширених в іменниках даної категорії суфіксів належать також *-ity* (*certainty* ‘певність’, *serenity* ‘спокій’, *hilarity* ‘веселість’, *malignity* ‘злобність’, *curiosity* ‘цікавість’, *animosity* ‘ворожість’), *-ance(ancy)/-ence(ency)* (*arrogance* ‘пиха’, *abhorrence* ‘огида’, *repentance* ‘каяття’, *buoyancy* ‘веселість’, *diffidence* ‘невпевненість у собі’, *despondency* ‘відчай’, *malignancy* ‘злісність’, *reliance* ‘довіра’, *annoyance* ‘досада’, *disturbance* ‘неспокій’), *-ion, -sion, -ation* (*anticipation* ‘сподівання’, *hesitation* ‘сумнів’, *depression* ‘смуток’, *apprehension* ‘побоювання’, *adoration, admiration* ‘захоплення’, *suspicion* ‘підозра’, *detestation* ‘відраза’, *satisfaction* ‘задоволення’, *stupefaction* ‘здивування’, *infuriation* ‘розлюченість’).

Рідше можна зустріти в цій категорії іменників використання суфіксу *-ing* (*misgiving*

‘побоювання’, *liking* ‘симпатія’, *suffering* ‘страждання’, *mourning* ‘скорбота’, *loathing* ‘огида’), французькі за походженням суфікси *-(t)ude* та *-ment* (*gratitude* ‘вдячність’, *solicitude* ‘турбота’, *beatitude* ‘блаженство’, *merriment* ‘веселощі’, *excitement* ‘хвилювання’, *amazement* ‘здивування’, *bewilderment* ‘збентеження’, *disappointment* ‘розчарування’, *discouragement* ‘зневіра’) та деякі інші.

В англійській мові багато іменників, які утворилися за допомогою префіксів, переважно антонімічного значення: *unease, discomfort* ‘тривога’, *unconcern* ‘байдужість’, *unhappiness* ‘нещастя’, *uncertainty, incertitude* ‘непевність’, *mistrust* ‘недовіра’, *displeasure* ‘прикрість’, *disenchantment* ‘розчарування’, *disrespectfulness* ‘неповага’, *irresolution* ‘нерішучість’, *impatience* ‘нетерпіння’.

Також варто зазначити, що в процесі розвитку мови деякі емотиви поступово перетворюються на індикативи, тобто слово, яке спочатку позначало певну емоцію лише в переносному значенні, а отже, слугувало радше для її вираження, аніж для позначення, поступово набуло усталеного значення саме як слово на позначення емоції: *cold* ‘холод’; *craze* ‘захоплення’; *gall, venom* ‘злість’; *ease, calm* ‘спокій’; *stew* ‘тривога’; *fume* ‘гнів’; *dazzle* ‘засліплення’; *maze* ‘замішання’; *heat, fire* ‘запал’.

Цікаву групу іменників, що позначають емоції в англійській мові, складають складні іменники. Вони здебільшого зберігають певну емотивність, а не перетворюються остаточно на індикативи: *pinprick* ‘прикрість’, *soul-sickness, heartache, heartbreak* ‘душевний біль’, *goodwill* ‘доброзичливість’, *self-confidence* ‘впевненість у собі’, *self-righteousness* ‘самовдоволеність’, *self-pity* ‘жаль до себе’, *low-spiritedness* ‘сум’, *ill-humour, bad-temper* ‘роздратованість’, *fellow-feeling* ‘симпатія’, *ill-feeling, ill-will* ‘ворожість’. Тобто можна стверджувати, що іменники, що позначають емоції, не є виключно індикативами, але серед них можна зустріти й мовні одиниці з певним рівнем емотивності. Разом із тим, такі іменники не є поширеними, а здебільшого слова, що позначають емоції, все ж є емотивно нейтральними.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Підбиваючи підсумки розвідки, варто зазначити, що іменники, що позначають емоції, в англійській мові є надзвичайно різноманітними, і хоча переважна більшість з них належить до індикативних, деякі зберігають певну емотивність, оскільки спочатку використовувались для опису емоцій і лише з часом

почали використовуватись на їх позначення. При цьому такі іменники, що частково зберігають емотивність, є недостатньо дослідженими вітчизняною наукою та потребують подальших досліджень. Найбільш продуктивним способом утворення іменників, що позначають емоції, в англійській мові є афіксальний, найменш

продуктивним – утворення складних слів, до практично непродуктивних можна віднести усічення афіксів.

Перспективи подальших досліджень. У перспективі можливе дослідження визначення графічних засобів вираження емоцій в англійській мові.

ЛІТЕРАТУРА

1. Григоренко Н. М. Особливості семантичного простору назв емоційних явищ в англійській та українській мовах : дис.канд. філол. наук : 10.02.17. Донецьк, 2013. 190 с.
2. Карпіловська Є. А. Кореневий гніздовий словник української мови : Гнізда слів з вершинами-омографічними коренями. К. : Українська енциклопедія, 2002. 912 с.
3. Кочерган М. П. Основи зіставного мовознавства. К. : ВЦ «Академія», 2006. 424 с.
4. Лайонз Дж. Лингвистическая семантика: Введение / Пер. с англ. В.В. Морозова и И.Б. Шатуновского. М. Языки славянской культуры, 2003. 400 с.
5. Ніколаєнко Л.І. Категоризація і мовне вираження емоцій співчуття та злорадства (на матеріалі української, російської і польської мов). *Мовознавство*. 2005. 45-57.
6. Новикова Н.С. О реализации валентностных потенциалов слова в ассоциативном поле и в структуре предложения. *Вопросы семантики*. Калининград. : КГУ. 1984. 95-100.
7. Селігей П.О. Внутрішня форма назв емоцій в українській мові. *Мовознавство*. 2001. 24-32.
8. Шаховский В. И. Категоризация эмоций в лексико-семантической системе языка. Воронеж : Изд-во Воронеж. гос. ун-та, 1987. 188 с.
9. Chambers 21st Century Dictionary Режим доступу: www.chambers.co.uk/dictionaries/the-chambers.
10. Hornby A. C. Oxford Advanced Learners Dictionary of Current English. Oxford University Press, 1987.
11. Ronald E. Riggio. Applications of Nonverbal Communication Mahwah ; New Jersey ; London : Lawrence Erlbaum Associates Publishers, 2005. 310 p.

REFERENCES

1. Harashchuk, L. A. (2014). Leksyko-semantychni zasoby vyrazhennia prychnyn, shcho vyklykaiut pochuttia radosti v anhliiskii movi [Lexical and semantic means of expressing the reasons that cause feelings of joy in English]. Proceedings from online workshop "Aktualni problemy inozemnoi filolohii ta metodyky vykladannia inozemnykh mov", 16-22. Retrieved from <http://eprints.zu.edu.ua/id/eprint/12043> [in Ukrainian]
2. Hryhorenko, N. M. (2015). Strukturno-semantychni osoblyvosti nazv emotsiinykh yavyshev v anhliiskii ta ukrainskii movakh [Structural and semantic features of the names of emotional phenomena in English and Ukrainian]. *Naukovi zapysky. Filolohichni nauky*, 137, 288-293 [in Ukrainian]
3. IZARD, K. Je. (1999). *Psihologija jemocij* [The psychology of emotions]; translation from english. A. Tatlybaeva. Sankt-Peterburg : Piter [in Russian]
4. Kalynovska, I. M., Protsyk, M. Ya. M. (2011). Typolohichni aspekty pozytyvno-emotyvnnykh imennykiv suchasnoi anhliiskoi movy [Typological aspects of positively-emotive names in contemporary English language]. *Naukovyi visnyk Volynskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. Seriiia «Filolohichni nauky. Movoznavstvo»*, 3(2), 129 – 132 [in Ukrainian]
5. Kyrylenko, T. S. (2007). *Psykhologhiia: emotsiina sfera osobystosti : navchalnyi posibnyk dlia stud. vuziv* [Psychology: the emotional sphere of personality: a textbook for student universities]. Kyiv : Lybid [in Ukrainian]
6. Pushikjan, Je. L. (1986). *Tipologija intonacii jemocional'noj rechi* [Typology of intonation of emotional speech]. Kyiv; Odessa : [b. i.] [in Russian]
7. Selihei, P.O. (2001). Vnutrishnia forma nazv emotsii v ukrainskii movi [Internal form of names of emotions in the Ukrainian language]. *Movoznavstvo*, 1, 24-32 [in Ukrainian]
8. Shahovskij, V. I. (2009). *Jemocii : dolingvistika, lingvistika, lingvokul'turologija* [Emotions: dolinguistics, linguistics, cultural linguistics]. Moscow: URSS [in Russian]
9. Robinson, M., & Davidson, G. W. (1996). *Chabers 21st Century Dictionary*. Allied Publishers. URL: <https://chambers.co.uk/search/> (Last accessed: 17.03.2021) [in English]
10. Hornby, A. C. (1987). *Oxford Advanced Learners Dictionary of Current English*. Oxford University Press [in English]
11. Riggio, R.E., Feldman, R.S. (2005). *Applications of Nonverbal Communication*. Mahwah ; New Jersey ; London : Lawrence Erlbaum Associates Publishers [in English]

NOUNS THAT MEAN EMOTIONS IN ENGLISH

Bober Nataliia Mykolaivna

Candidate of Philological Sciences,

Senior Lecturer at the Department of Germanic Philology

Borys Grinchenko Kyiv University

Str. Bulvarno - Kudriavska, 18/2, Kyiv, Ukraine

The article highlights the features of nouns that denote emotions in English. The relevance of the study is substantiated based on the importance of the notation of emotions in speech, formulated the object, subject and purpose of the study. Attention is drawn to the lack of clarity in understanding the concept of "emotions", the lack of unity in the classification of emotions. It is noted that some emotions are treated simultaneously as states or behavioral reactions, and on this basis, scientists sometimes exclude them from the list of emotions. This approach is considered redundant and inconsistent with the goals of linguistic research. The main classifications of English nouns denoting emotions are analyzed, and attention is focused on the lack of a common position among scholars on these classifications. It is determined to which groups the nouns denoting emotions in English belong. It is analyzed which ways of word formation are the most productive for nouns denoting emotions in English. Attention is drawn to the fact that the most productive is the affix method of word formation, and the suffix method prevails over the prefix method. Nouns formed with the help of various suffixes are studied, it is emphasized that this way of word formation is the most common in English as a whole. It was found that among the nouns that denote emotions in English, the vast majority are indicative, because the naming of emotions does not describe the emotional state, experiences and attitudes of the speaker. At the same time, it was found that some nouns denoting emotions retain emotionality, which in this study is considered as emotional color, emotional saturation, which conveys primarily the experience of the speaker, his emotional state and attitude to the described events and phenomena. Preservation of emotionality is due to the fact that the corresponding lexical items have relatively recently been used to denote emotions, and before that were used mainly to describe them. It is emphasized that a significant group of such nouns are complex nouns, partial preservation of emotionality is their characteristic feature.

Key words: *form, content, graphic linguistics, visualization, new graphic form, postmodern text, traditional text.*